

Het Mulier Instituut onderzoekt

SCHOLING VOOR KADERLEDEN SPORT- VERENIGINGEN

DOOR MARIEKE REITSMA EN JANINE VAN KALMTHOUT (MULIER INSTITUUT)

Aandacht voor de deskundigheid van kaderleden is actueel, bijvoorbeeld omdat we het belangrijk vinden dat elke vereniging een veilig sportklimaat kent. Het aanbod van opleidingen en scholingen om deskundigheid van kader te bevorderen groeit onverminderd door. Maar in welke mate en op welke manier doen sportverenigingen aan deskundigheidsbevordering? En welke wensen hebben clubs nog op dit gebied? Het Mulier Instituut onderzocht dit door verenigingsbestuurders te bevragen via het MI Verenigingspanel.

SCHOLING EN OPLEIDING VAN BELANG

Sportbonden, NOC*NSF en andere ondersteuningsorganisaties hebben veel aandacht voor scholing en opleiding. Die toegenomen aandacht is bijvoorbeeld te zien in de services van het Nationaal Sportakkoord, de inzet van de clubkadercoach en de bestuursondersteuning van Rabo Versterkt, naast het grote scholingsaanbod van onder andere de Academie voor Sportkader.

Scholing en opleiding is er voor verschillende typen kaderleden en op uiteenlopende

onderwerpen. Denk aan een training over pedagogische vaardigheden voor trainers, bijscholing over nieuwe spelregels voor scheidsrechters of een cursus voor bestuursleden over het opstellen van een meerjarenplan voor de club. Bovendien verschilt het aanbod in vorm en intensiteit, zoals (interne) opleidingen, cursussen, workshops, e-learnings of procesbegeleiding.

Bijna driekwart van de verenigingsbestuurders vindt het belangrijk dat kaderleden worden

opgeleid of geschoold (34% in grote mate, 37% enigszins). Ruim een kwart van de bestuurders vindt dit nauwelijks (18%) of niet (10%) van belang. Dit zijn met name bestuurders van kleine verenigingen (< 100 leden).

TWEE DERDE VAN DE CLUBS DOET AAN DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING

Bijna twee derde van de verenigingen heeft in de afgelopen drie jaar de deskundigheid van hun kaderleden bevorderd (figuur 1). Grotere verenigingen (> 250 leden) deden dit veel vaker (90%) dan kleinere verenigingen (< 100 leden; 49%).

De deskundigheidsbevordering bij verenigingen is het meest gericht op trainers en/of coaches (51%) en daarnaast op scheidsrechters/officials/juryleden (22%), bestuursleden (19%) of overige vrijwilligers (15%). De (bij)scholing of opleiding voor de verschillende typen kaderleden richt zich vooral op de volgende onderwerpen:

- trainers/coaches: een sporttechnische of trainersopleiding, scholing over pedagogisch/didactisch handelen of scholing over veilig/positief sportklimaat;
- bestuursleden: ledenwerving en -behoud, bestuurlijke zaken als bestuurscoaching, veilig/positief sportklimaat en vrijwilligerswerving en -behoud;
- scheidsrechters/officials/juryleden: sporttechnische/spelregels en veilig/positief sportklimaat;

VOOR EEN KWART VAN DE VERENIGINGEN IS
DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING GEEN ACTUEEL THEMA.
HET IS WAARDEVOL UIT TE ZOEKEN HOE DIT KOMT

- overige vrijwilligers: bhv, EHBO, AED-gebruik, bar en kantine, hygiëne en vertrouwenscontactpersonen.

SCHOLING IS VAN MEERWAARDE

De meeste verenigingsbestuurders merken dat de aangeboden (bij)scholing meerwaarde heeft voor de vereniging. Het meest positief oordelen zij over de scholingen gericht op trainers/coaches en op arbitrage/juryleden (figuur 2). Eén op de vijf bestuurders vindt dat de (bij) scholing voor bestuurders weinig tot geen enkele meerwaarde had.

DEEL CLUBS HEeft BEHOEFTE AAN ONDERSTEUNING

Een kwart van de verenigingen (23%) is van plan (meer) te gaan inzetten op (bij)scholing van kaderleden. De helft (49%) is dit niet van plan en ruim een kwart (28%) weet het niet. Verenigingen willen vooral scholing gaan inzetten op de thema's jeugdtrainers (opleiding, werving), arbitrage, veilig sportklimaat, sporttechnisch, beleid en bestuur, pedagogiek en vrijwilligers (beleid, werving, behoud).

43 procent van de clubs geeft aan ondersteuning te kunnen gebruiken bij het organiseren en aanbieden van scholing/opleiding voor kaderleden (figuur 3). Het gaat vooral om:

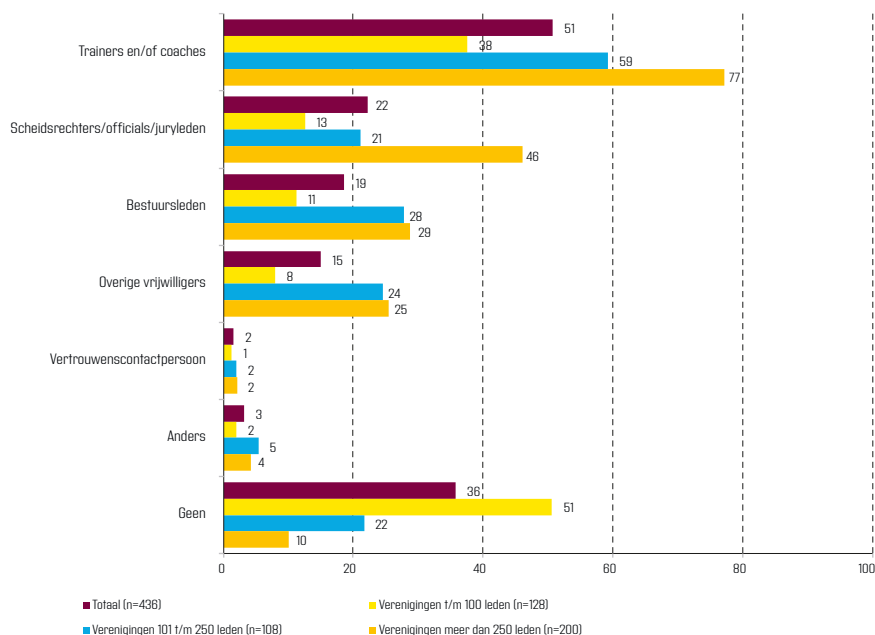
- samenwerking met andere clubs/organisaties voor scholing;
- meer kennis over het scholingsaanbod;
- hulp bij het organiseren van interne scholing of begeleiding;
- financiële ondersteuning voor scholing.

MEERWAARDE LATEN ZIEN EN ONDERSTEUNING BIJEN

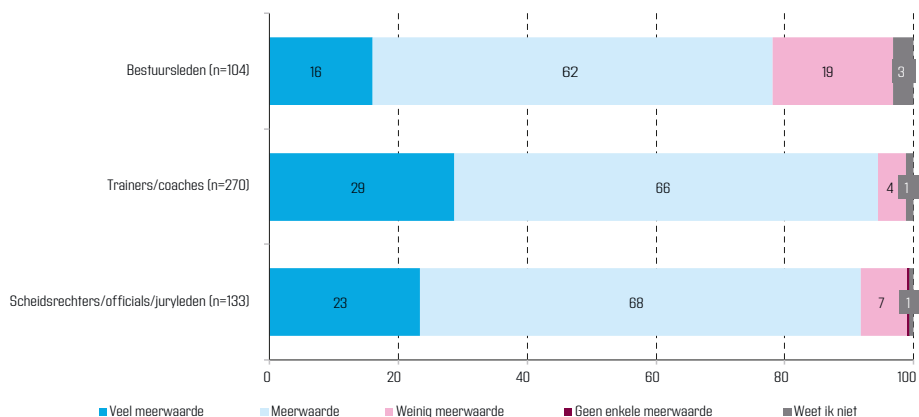
Van de clubs die niet aan deskundigheidsbevordering doen, is 8 procent van plan dit wel te gaan doen en heeft een kwart behoefte aan ondersteuning bij het aanbieden van scholing/opleiding. Voor een kwart van de verenigingen is deskundigheidsbevordering geen actueel thema, terwijl clubs die wel aan deskundigheidsbevordering doen, aangeven dit van meerwaarde te vinden en ook vaker plannen en behoeften rond scholing en opleiding hebben.

Het is waardevol om uit te zoeken waarom dit bij sommige clubs (met name kleinere verenigingen) niet speelt. Zien zij geen meerwaarde in deskundigheidsbevordering? Hebben ze de nodige deskundigheid al in huis? Ervaren ze bepaalde belemmeringen om in te zetten op deskundigheidsbevordering? Voor bonden en sportserviceorganisaties maakt figuur 3 duidelijk hoe zij clubs die wel aan deskundigheidsbevordering (willen) doen, kunnen ondersteunen bij het vinden en inzetten van passende scholing.

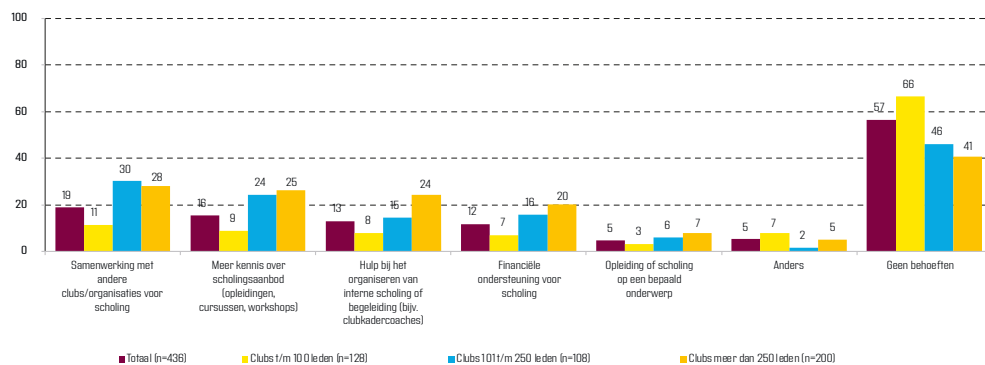
Figuur 1 Mate waarin bij sportverenigingen in de afgelopen drie jaar (bij)scholing/ deskundigheidsbevordering voor verschillende kaderleden heeft plaatsgevonden, volgens bestuurders, totaal en naar grootte vereniging (in procenten)

Figuur 2 Mate waarin de (bij)scholing/deskundigheidsbevordering voor verschillende typen kaderleden van meerwaarde is voor de vereniging, volgens bestuurders (in procenten)

Figuur 3 Wensen/behoeften van sportverenigingen voor scholing van kaderleden, volgens bestuurders, totaal en naar grootte vereniging (in procenten)

Bron: Mulier Instituut, Verenigingspanel, april 2022.